

Η ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ

Διδάσκουσα: Επ. Καθ. Σουζάννα Βέρνυ

Περιγραφή Μαθήματος

Το μάθημα εξετάζει τη σχέση της Ελλάδας με την ΕΟΚ\ΕΕ από θεωρητική και εμπειρική σκοπιά και σε βάθος χρόνου, καλύπτοντας την πεντηκονταετία από την αρχική αίτηση της ελληνικής κυβέρνησης για Συμφωνία Σύνδεσης με την ΕΟΚ έως τη σημερινή φάση της κρίσης στην ευρωζώνη. Η ύλη εστιάζεται σε έξι κρίσιμες περιόδους κατά τις οποίες διαδοχικές ελληνικές κυβερνήσεις έλαβαν καθοριστικές αποφάσεις σχετικά με τη συμμετοχή της χώρας στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και στη μετεξέλιξη της διαδικασίας αυτής (εμβάθυνση και διεύρυνση). Σε κάθε ιστορική περίοδο, διερευνώνονται τα διλήμματα που αντιμετώπιζε η ελληνική κυβέρνηση, οι προτιμήσεις που διαμόρφωνε σχετικά με την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και οι παραγόντες που επηρέασαν τις επιλογές αυτές. Επιπλέον, αναλύεται η μετεξέλιξη του «ευρωπαϊκού ζητήματος» στην εσωτερική πολιτική σκηνή, τόσο στο πεδίο της κοινής γνώμης όσο και στο επίπεδο των πολιτικών κομμάτων.

Μαθησιακοί στόχοι

Το μάθημα σκοπεύει στην εμβάθυνση των θεωρητικών και εμπειρικών γνώσεων των φοιτητών για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, για τις ιστορικές μετεξελίξεις της και για τις επιπτώσεις της συμμετοχής στα συμμετέχοντα κράτη. Μέσω της περιπτωσιολογικής μελέτης συγκεκριμένου κράτους-μέλους, επιδιώκεται η καλύτερη κατανόηση θεωρητικών προσεγγίσεων, όπως ο φιλελεύθερος διακυβερνητισμός ή ο εξευρωπαϊσμός. Επιπλέον, το μάθημα εισάγει τους φοιτητές στην ακαδημαϊκή συζήτηση για τον ευρωσκεπτικισμό (μαζικό/λαϊκό και κομματικό) και επιχειρεί την εφαρμογή στην ελληνική περίπτωση των θεωριών που καταγράφονται στη διεθνή βιβλιογραφία. Τέλος, το μάθημα αποσκοπεί στη βαθύτερη κατανόηση της ιστορικής εξέλιξης των σχέσεων Ελλάδας-ΕΟΚ\ΕΕ και της θέσης της χώρας στο ευρωπαϊκό οικοδόμημα. Μεθοδολογικά, για όσους φοιτητές επιθυμούν, το μάθημα προσφέρει μία πρώτη εμπειρία επεξεργασίας πρωτογενούς υλικού (Πρακτικά της Βουλής, δημοσκοπήσεις, κτλ.).

Θεματικό Πρόγραμμα του Μαθήματος

Εισαγωγή

Η Ελλάδα και η Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση, 1959-2013: Οι Γρίφοι και το Πλαίσιο Ανάλυσης

Ενότητα Α΄

Μπαίνοντας στο Χορό: Επιλέγοντας τη Σύνδεση Ι

Μπαίνοντας στο Χορό: Επιλέγοντας τη Σύνδεση ΙΙ

Ενότητα Β΄:

Επιδιώκοντας μία Στενότερη Σχέση: Επισπεύδοντας την Ένταξη Ι

Επιδιώκοντας μία Στενότερη Σχέση: Επισπεύδοντας την Ένταξη ΙΙ

Ενότητα Γ΄

Συναινώντας στην Εμβάθυνση: Υπογράφοντας την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη Ι

Συναινώντας στην Εμβάθυνση: Υπογράφοντας την Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη ΙΙ

Ενότητα Δ΄

Αντιμέτωπη με τη Νέα Ευρώπη: Η Στροφή υπέρ της Ομοσπονδίας Ι

Αντιμέτωπη με τη Νέα Ευρώπη: Η Στροφή υπέρ της Ομοσπονδίας ΙΙ

Ενότητα Ε΄

Τα Χρόνια του Εξευρωπαϊσμού: Αποδεχόμενη την Τουρκία Ι

Τα Χρόνια του Εξευρωπαϊσμού: Αποδεχόμενη την Τουρκία ΙΙ

Ενότητα Στ΄

Στη Δίνη της Κρίσης: Επιμένοντας στο Ευρώ Ι

Στη Δίνη της Κρίσης: Επιμένοντας στο Ευρώ ΙΙ

Βασική Βιβλιογραφία

Μία επιλογή από περίπου 10 πρωτότυπα κείμενα που αφορούν τις σχέσεις Ελλάδας-ΕΟΚ\Ε.Ε. (π.χ. η Γνωμάτευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αίτηση προσχώρησης της Ελλάδας, οι Θέσεις της πρώτης κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ για τις σχέσεις με την ΕΟΚ, το ελληνικό Υπομνήμα για τη Διακυβερνητική Διάσκεψη του 1990-91, κτλ.)

Moravcsik, A. (1999): The Choice for Europe: Social Purpose and State Power from Messina to Maastricht (UCL Press)

Szczerbiak, A. & Taggart, P. (2008) Opposing Europe? The Comparative Party Politics of Euroscepticism (Oxford University Press)

McLaren, L. (2006) Identity, Interests and Attitudes to European Integration (Palgrave)

Καζάκος, Π. (2001): Ανάμεσα σε Κράτος και Αγορά : Οικονομία και Οικονομική Πολιτική στη Μεταπολεμική Ελλάδα, 1944-2000 (Εκδόσεις Πατάκη)

Ιωακειμίδης, Π.Κ. (1988): Ο Μετασχηματισμός της ΕΟΚ : Από την Εντολή στην Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη (Παπαζήσης)